

trangeres de la profunda reforma que començava a sofrir la Cirurgia, abandonà la clientela i les seves ocupacions emprenen un llarg viatge, car en aquella època els viatges d'estudi no acostumaven a passar de París, i es deturà successivament a Lió per a conèixer la tècnica de Ollier, a Ginebra a En Juilliard, a Zurich a En Rose, a Munic a En Nussbaum, a Viena a En Billroth a qui tant d'interès tenia per conèixer-lo ja que el seu llibre era el seu amic predilecte, era d'ell un enamorat devot, perquè en ell aprengué més que en cap altre els fonaments bàsics que informen la Patologia quirúrgica general. A Berlín estudià a Baderleben i Schoder, a Leipzig a Thiersch, a Koberle en Estranburg i, sobretot, al gran cirurgià Volkmann a Halle.

L'estat de retràs en què estava la Cirurgia en aquella època pre-listeriana o pre-antisèptica era gran. La supuració i el pus *loabile* eren el *desideratum* per a la curació de les ferides, que es tractaven amb el bagatge de desfiles, planxetes i compreses amb cerats que s'aplicaven a les mateixes que es deixaven obertes; essent la mortalitat espantosa. Feia falta que vingués un home que, basant-se en els genials conceptes microbians descoberts pel gran Pasteur, canviés la faç en què es desenrotllava la tècnica quirúrgica i s'arribés a l'era antisèptica, per on ha passat la mateixa, per desenrotllar-se en l'actual o asèptica. Aquest fou Lister, qui efectuà una veritable revolució en la Cirurgia, curant malalts sense supurar i establí una cita memorable en els anys mèdics en la que comença l'era antisèptica. I, si aquell fou el verb que encarnà en l'antisèpsia, el doctor Cardenal fou l'àngel portador de la bona nova, l'apòstol que predicà i propagà ses doctrines i ens féu arribar a nostra pàtria els principis que informaven les noves normes quirúrgiques utilitzant per primera vegada en nostre país les pràctiques listerianes, empleant l'alcohol diluït i el *Spray* en l'atmosfera del qual es desenrotllaven o practicaven els actes operatoris i això ho féu en una època, a l'any 78, en què per honor seu i de nostra ciència, eren encara discutides o no eren acceptades ni emprades a França les pràctiques de Lister. Més tard, Lucas Championnière fou el propagador del mètode a París; el professor Ollier a Lió i Gross a Nancy. Posteriorment Pannas, Terrier i quasi tots els cirurgians de París les acceptaren. En canvi, dites doctrines guanyaven terreny ràpidament a Alemanya, on desenrotllades fins a la perfecció pels bacteriòlegs, es

varen anar imposant fins arribar a constituir-se en veritable dogma; i de les ferides obertes passem a les tancades i a observar-se que aquestes podien curar, fenomen extraordinari, sense cap classe de supuració. Aquests esdeveniments foren necessaris per a convèncer més que amb raons, amb fets, als que s'oposaven, no amb principis raonats, sinó amb la resistència passiva a tota innovació, aferrats com estaven per peresa o atavisme a la tradició.

Però la veritat aviat s'obrí pas, no sense que tingués d'imposar-se als més recalcitrants demostrant-los que l'antisèpsia que molts confonien amb la neteja, diferia científicament de la neteja vulgar; que no tots els elements de brutícia ho són d'infecció o de sepsis, i viceversa, constituint per molts un error lamentable que contribuï en no petita part al descrèdit de l'antisèpsia en mans d'aquests cirurgians. Fou un gran mèrit del doctor Cardenal la demostració de les doctrines listerianes, escrivint el seu primer llibre titulat "Guia pràctica per a la cura de les ferides i l'aplicació del mètode antisèptic en Cirurgia", publicat en 1880 i que, com regueró de pólvora encesa, correngué per totes parts fent que en menys d'un any s'esgotés l'edició i l'obligués a publicar més tard altra edició augmentada, depurats ja els principis fonamentals i destil·lats en el gresol dels fets, amb altres publicacions com la del "Criteri quirúrgic de la inflamació", que li serví de treball pel seu ingrés en la Reial Acadèmia de Medicina, i vuit anys més tard en què els fonaments del panspermisme ja no es discutien i sí sols s'afiligranaven i els fruits començaven a tocar-se arreu, arribem a l'asepsis, últim objectiu i corollari de l'antisèpsia que féu desenrotllar més i més dites doctrines eixamplant-les amb fets irrefutables, i publicà sa tercera edició i obra mestra amb el títol de "Manual pràctic de la Cirurgia antisèptica, amb els progressos verificats pels procediments asèptics", que li valgué l'admiració i respecte científic de tot el món.

De l'any 74 al 79 fou quan es verificà aquesta revolució científica listeriana suprimint-se el pus que empapava els bandatges, podent-se tancar les ferides que abans es deixaven obertes, per veure que curaven seques i que la curació era completa en aixecar el primer bandatge. L'adherència immediata fou la regla, on abans constituïa una raresa i les més grans operacions i reputades com més formidables, passaven a ésser innocents perquè els terribles assots quirúrgics com la septicè-